

Sygn. akt III AUa 2212/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Żurecki (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Ansion SSA Irena Goik
Protokolant	Ewa Bury

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2013r. w Katowicach

sprawy z odwołania K. D. (K. D.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia

na skutek apelacji ubezpieczonego K. D.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 19 czerwca 2012r. sygn. akt X U 1262/12

oddala apelację.

/-/SSA I.Goik /-/SSA M.Żurecki /-/SSA J.Ansion

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2212/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 czerwca 2012 roku Sąd Okręgowy - Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach oddalił odwołanie K. D. (K. D.) (ur. (...)) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 14 marca 2012 roku, odmawiającej wyrażenia zgody na odstąpienie od żądania zwrotu należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia z tytułu renty rodzinnej za okres od lipca 2001 roku do sierpnia 2002 roku, od lutego 2005 roku do sierpnia 2005 roku, od lutego 2006 roku do sierpnia 2006 roku w łącznej wysokości 22.117,96 zł.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony został zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej po zmarłym ojcu decyzjami organu rentowego z dnia 20 grudnia 2002 roku, z dnia 21 grudnia 2005 roku oraz z dnia 16 stycznia 2007 roku, decyzje te są prawomocne, ubezpieczony nie składał od nich odwołania.

Zadłużenie wynosi łącznie (należność główna oraz odsetki na dzień 10 lutego 2012 roku) 22.117,96 zł.

W dniu 1 października 2008 roku ubezpieczony po raz pierwszy wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o odstąpienie od żądania zwrotu świadczeń, które na dzień 1 października 2008 roku wynosiły 17.087,27zł, na co organ rentowy decyzją z dnia 19 grudnia 2008 roku nie wyraził zgody. Odwołanie ubezpieczonego oddalone zostało wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 17 czerwca 2009 roku.

W toku tego postępowania Sąd ustalił, że ubezpieczony jest z wykształcenia technikiem informatykiem, ukończył kurs kierowcy wózka widłowego, jest zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku, był karany, jest zdrowy, nigdzie się nie leczy i prowadzi gospodarstwo domowe z konkubiną, która ma na utrzymaniu córkę w wieku 8 lat. Konkubina jest bezrobotna, otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych w kwocie 600 zł.

Apelacja ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego została oddalona wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2010 roku, w sprawie sygn. akt III AUa 3103/09.

Decyzją z dnia 8 grudnia 2010 roku organ rentowy nie wyraził zgody na odstąpienie od żądania zwrotu należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia z tytułu renty rodzinnej za okres od lipca 2001 roku do sierpnia 2006 roku w łącznej kwocie 19.937,99 zł.

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 23 marca 2011 roku w sprawie sygn. akt X U 17/11 oddalił odwołanie ubezpieczonego do tej decyzji, jednocześnie postanowieniem z dnia 23 marca 2011 roku przekazał organowi rentowemu do rozpoznania wnioski ubezpieczonego z dnia 15 grudnia 2010 roku, dotyczący ponownego ustalenia prawa do świadczeń rentowych w trybie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z decyzjami organu rentowego z dnia 20 grudnia 2002 roku, 21 grudnia 2005 roku i 16 stycznia 2007 roku.

W toku tego postępowania Sąd ustalił, że zmieniła się sytuacja rodzinna wnioskodawcy, który rozstał się ze swoją dotychczasową partnerką, na rzecz córki zostały od niego zasądzone alimenty w kwocie 250 zł. Ubezpieczony nadal jest bezrobotny, pracuje dorywczo, jest zdrowy i sprawny. Wyrok z dnia 23 marca 2011 roku jest prawomocny.

Rozpoznając wniosek ubezpieczonego z dnia 15 grudnia 2010 roku przekazany postanowieniem tut. Sądu z dnia 23 marca 2011 roku organ rentowy decyzją z dnia 22 czerwca 2011 roku odmówił ubezpieczonemu, na podstawie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponownego ustalenia prawa do renty rodzinnej za sporny okres.

W dniu 10 lutego 2012 roku ubezpieczony ponownie wystąpił z wnioskiem do organu rentowego o odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej. Złożył jednocześnie oświadczenie, z którego wynika, że posiada na utrzymaniu 1 dziecko w wieku 11 lat.

W oparciu o dokonane ustalenia Sąd Okręgowy wskazał, że podstawą prawną odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia jest przepis art. 84 ust. 1 w związku z art. 84 ust. b ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.), zgodnie z którym osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu, przy czym ZUS może odstąpić od żądania zwrotu należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń

w całości lub w części, odroczyć termin ich płatności albo rozłożyć je na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności lub kwota nienależnie pobranych świadczeń nie przewyższa kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Przedmiot decyzji organu rentowego z dnia 14 marca 2012 roku stanowiło odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej. Dla oceny zatem, czy zaistniały przesłanki uzasadniające odstąpienie od żądania zwrotu tego świadczenia należało odwołać się do treści art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS stanowiący, że osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest zobowiązana do ich zwrotu.

Z mocy art. 138 ust. 6 ustawy emerytalnej, organ rentowy może odstąpić od żądania zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, zmniejszyć wysokość potrąceń ustaloną zgodnie z art. 140 ust. 4 pkt 1, lub zawiesić dokonywanie tych potrąceń na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności.

W przedmiotowej sprawie z uwagi na kwotę zadłużenia ubezpieczonego Sąd badał, czy po stronie ubezpieczonego występują szczególnie uzasadnione okoliczności, które umożliwiałyby odstąpienie od żądania zwrotu świadczeń objętych zaskarżoną decyzją i uznał, że ubezpieczony nie wykazał spełnienia powyższych przesłanek.

Ubezpieczony nie wskazał mianowicie z ilu osób składa się jego gospodarstwo domowe, jakie uzyskuje dochody, czy i jakie ponosi wydatki oraz jaka jest sytuacja zdrowotna jego i członków rodziny. Nie udowodnił w żaden sposób, aby od czasu prawomocnego rozpoznania sprawy o sygn. X U 17/11 jego sytuacja materialna, rodzinna lub zdrowotna pogorszyła się.

Sąd Okręgowy podkreślił, że ubezpieczony jest człowiekiem młodym, posiada średnie wykształcenie - z zawodu jest technikiem informatykiem, dodatkowo ma ukończony kurs operatora wózka widłowego, co niewątpliwie wskazuje na pozytywne rokowanie co do możliwości spłaty należności objętych zaskarżoną decyzją.

Jednocześnie Sąd I instancji, odnosząc się do podnoszonych przez ubezpieczonego okoliczności dotyczących niesłusznego zobowiązania go do zwrotu renty rodzinnej za okres od lipca 2001 roku do sierpnia 2002 roku, stwierdził, że okoliczności te są bez znaczenia dla niniejszej sprawy, bowiem dotyczy ona odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, a w sprawie zaś z odwołania od decyzji organu rentowego jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania. Zatem, gdyby ubezpieczony dysponował nowymi dowodami lub ujawnił okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji zobowiązującej go do zwrotu renty rodzinnej, z których wynika, że nie jest zobligowany do zwrotu tej renty, winien był wystąpić z wnioskiem do organu rentowego w trybie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej

o ponowne ustalenie prawa do renty za ten okres.

Apelację od wyroku wniósł ubezpieczony.

W apelacji ubezpieczony podniósł, że po raz kolejny odmówiono mu umorzenia nienależnie pobranych świadczeń, pomimo przedłożenia nowych dowodów. Podkreślił, że nie ma możliwości spłacania zadłużenia nawet w ratach, a ponadto oświadczył, że w okresie przebywania w areszcie śledczym nie pobierał renty, zatem niesłuszenie się od niego żąda zwrotu za okresy od 1 lutego 2005 roku do 31 sierpnia 2005 roku i od 1 lutego 2006 roku do 31 sierpnia 2006 roku. Wskazał również, że jest młody i nie chce spłacać przez całe życie zobowiązań.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny w całości podziela ustalenia oraz stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, a to wobec trafności ustaleń oraz oceny dokonanych przez Sąd I instancji, zawartych w zacytowanym pisemnym uzasadnieniu.

Przedstawione przez ubezpieczonego argumenty nie wnoszą do sprawy żadnych nowych okoliczności faktycznych ani prawnych, mogących stanowić podstawę zmiany zaskarżonego orzeczenia, a stanowią jedynie wyraz niezrozumienia wskazanych przez Sąd I instancji podstaw faktycznych i prawnych rozstrzygnięcia, sformułowanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Podkreślenia jedynie ponownego wymaga, że przedstawione przez ubezpieczonego okoliczności nie mogą stanowić podstawy do odstąpienia przez organ rentowy od dochodzenia zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, bowiem pozostawanie bez pracy,

w stosunkowo młodym wieku, przy średnim technicznym wykształceniu ubezpieczonego, jego dodatkowych kwalifikacjach oraz możliwościach na przyszłość, pozwalających mu uzyskać zatrudnienie, a także kwestia obciążenia go alimentami we wskazanej wysokości nie są tymi szczególnymi okolicznościami, o których mowa w powołanych przez Sąd I instancji przepisach. Okolicznościami takimi mogłyby być najwyżej okoliczności obiektywne, całkowicie niezależne i nie spowodowane przez ubezpieczonego, wywołujące skutki w jego sferze materialnej czy życiowej.

Nie może być także przedmiotem niniejszego postępowania kwestia badania zasadności prawomocnych decyzji organu rentowego czy rozstrzygnięć Sądów, albowiem zaskarżona decyzja dotyczyła wyłącznie odmowy odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Dlatego też Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji i na mocy art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu jako bezzasadnej.

/-/SSA I. Goik /-/SSA M. Żurecki /-/SSA J. Ansion

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JM